

Perinteisen päiväkotikuvauksen tulevaisuus vaakalaudalla – Vantaan päätös herättää kysymyksiä ja huolta

Viime päivinä julkisuudessa on noussut paljon keskustelua ja perheissä voimakkaita, jopa tyrmistyneitä tunteita Vantaan kaupungin sivistystoimen tuoreesta päätöksestä luopua vuosittaisesta valokuvausperinteestä päiväkodeissa ensi vuodesta alkaen. Sadat perheet ovat lähestyneet Suomen koulukuvausliittoa, valokuvaamoita tai Vantaan kaupunkia aiheesta pettyneinä, asiaan ratkaisua etsien.

Päiväkoti- ja koulukuvaukset ovat olleet olennainen osa suomalaista kasvatuskulttuuria yli 160 vuoden ajan, ja ne tavoittavat yli 90 % kaikista Suomen lapsista. Kuvauksen ydin ja tärkein muisto, ryhmäkuvaus on mahdollista toteuttaa vain siellä, missä ryhmä on. Vantaan tuoreessa tapauksessa päiväkodissa.

Kuvausperinne elää vahvana suomalaisten muistoissa

Suomen koulukuvausliitto teki keväällä 2024 laajan tutkimuksen (n=5880), joka osoittaa yli 95 % suomalaisista säilyttävän omia tai lastensa ja lastenlastensa päiväkotii- ja koulukuvia. Yhtälailta kyselyn mukaan 95 % vastaajista pitää kuvausperinnettä tärkeänä ja toivoo sen jatkuvan osana päiväkotii- ja koulupäiviä, erityisesti juuri ryhmäkuvien mahdollistamisen vuoksi. Kuvat säilyttävät arvokkaita muistoja, joihin palataan vielä vuosikymmentenkin jälkeen.

Vantaan päätöksen taustat ja Koulukuvausliiton kannanotto

Vantaan kaupungin päätöksen taustalla on huoli päiväkotien henkilökunnan työmäärästä sekä kuvauksen pedagogisen sisällön puuttuminen. Päätös kuvauksesta luopumiselle on tehty yksipuolisella ilmoituksella ilman perheiden tai palveluntuottajien kanssa keskustelua. Suomen koulukuvausliitto muistuttaa, että valokuvauspäivä on lapselle kasvattava ja odotettu kokemus: se opettaa ryhmässä toimimista ja uusia sosiaalisia taitoja, kuten ohjeiden kuuntelemista ja oman vuoron odottamista. Lisäksi kuvauksella voi olla pedagogisia ja yhteisöllisyyttä edistäviä vaikutuksia, kun lapset saavat turvallisessa ympäristössä kohdata uuden ja jännittävän tilanteen. Moni lapsista muistaa hauskan ammattikuvaajan seuraavanakin vuonna tai jopa vuosien jälkeen.

Vaihtoehtoisia ratkaisuja ja tasa-arvoa edistäviä käytäntöjä

Suomen koulukuvausliitto korostaa, että kuvauspäivän järjestämiseen on monia vaihtoehtoja, jotka eivät kuormita päiväkodin henkilökuntaa voimakkaasti. Ehdottomasti helpointa kuvaus on kaikille osapuolille 2 - 3 tunnin aikana aamupäivästä, jolloin ryhmäkuvat ja muotokuvat saadaan otettua kerralla, eikä lasten normaali päivärytmi muutu juurikaan. Usein myös vanhempainyhdistykset osallistuvat kuvauksen järjestelyihin, mikä keventää varhaiskasvatuksen tehtäviä, erityisesti etukäteisjärjestelyissä. Kuvaamot haluavat toteuttaa kuvaukset yhteistyössä päiväkotien kanssa, heidän toiveitaan tarkasti kuunnellen.

On tärkeää huomata, että kaupungille itselleen kuvaus ei aiheuta erillisiä kustannuksia; kulu on vain varhaiskasvatuksen henkilökunnan työaikaa kuvauspäivänä.

Vantaalla on myös nostettu esiin huoli kuvauksen kustannuksista ja mahdollisesta epätasa-arvosta. Koulukuvausliiton mukaan kilpailutetut hinnat ovat kuitenkin usein erittäin kohtuullisia, useasti perustuotteet maksavat saman verran kuin esimerkiksi litran jäätelöpaketti kaupasta. Kaikilla perheillä on mahdollisuus saada laadukkaita kuvia, jotka säilyvät vuosikymmeniä. Tämä erityisesti edistää tasa-arvoista asemaa. Monessa tapauksessa nämä kuvat ovat ainoita lapsuusmuistoja, jotka dokumentoidaan.

Koulukuvausliitto toivoo avointa keskustelua ja ratkaisuja, jotka palvelevat kaikkia perheitä

Koulukuvausliitto toivoo, että päätöstä tarkastellaan uudelleen yhteistyössä perheiden, varhaiskasvatuksen ja päiväkotikuvauksia edustavan Suomen koulukuvausliiton kanssa.

Tärkeät ryhmäkuvat, muotokuvat ja kaverikuvat eivät ole pelkästään muisto lapsuudesta, vaan ne ovat osa yhteisöllisyyttä, suomalaisuutta ja jokaisen lapsen kasvutarinaa. Siinä missä Suvivirsi on kevätjuhlassa, on koulu- ja päiväkotikuvaus perinne, joka on ikuistanut koko Suomen kansakunnan jossakin vaiheessa lapsuutta jo koko itsenäisyytemme ajan.

Lisätietoja:

Suomen koulukuvausliitto ry

Tiina Aakala-Vuorela
Puheenjohtaja
+358 50 435 3669

Outi Simström
Varapuheenjohtaja
+358 50 349 9032